

De onderliggende neurologische mechanismen van moreel vs. immoreel gedrag in groepen

Gepubliceerd: 11-02-2011 Laatste bijgewerkt: 03-05-2024

Doel van het onderzoek is te weten te komen wat mensen motiveert om zich te gedragen naar groepsnormen. Het onderzoek bestaat uit 3 studies waarbij in studie 1 wordt onderzocht hoe de motivatie om moreel te zijn het zelfbeeld beïnvloedt en welke...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON34070

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

MOR

Aandoening

- Overige aandoening

Synoniemen aandoening

n.v.t.

Aandoening

geen aandoening

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Leiden

Overige ondersteuning: NWO - Spinoza

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: groepen, hersenactiviteit, moraliteit

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Het primaire doel van het onderzoek is te weten te komen wat mensen motiveert om zich te gedragen naar groepsnormen.

Het onderzoek bestaat uit 3 studies waarbij in studie 1 wordt onderzocht hoe de motivatie om moreel te zijn het zelfbeeld beïnvloedt en welke hersenactiviteit hiermee geassocieerd is, in studie 2 hoe mensen reageren op feedback van anderen betreffende hun eigen (im)morele gedrag en welke hersenactiviteit hiermee geassocieerd is, en in studie 3 hoe mensen reageren op het (im)morele gedrag van anderen en welke hersenactiviteit hiermee geassocieerd is.

Secundaire uitkomstmaten

Secundaire doelen van het onderzoek zijn het gebruik van fMRI om:

1. Hersengebieden te identificeren die geassocieerd zijn met de prestatie op een morele (vs. een competentie) taak.
2. Hersengebieden te identificeren die geassocieerd zijn met het ontvangen van feedback op de eigen prestatie op een morele (vs. een competentie) taak.
3. Hersengebieden te identificeren die geassocieerd zijn met de reactie op de prestatie van anderen op een morele (vs. een competentie) taak.

4. Herseactivatie te correleren met de daadwerkelijke prestatie op de taak (gedrag).
5. Te testen of deze hersenactiviteit gerelateerd is aan de expliciete motivatie om moreel te zijn, gemeten met vragenlijsten.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Wie we zijn wordt niet alleen bepaald door onze persoonlijkheid, maar ook door de groepen waarmee we ons identificeren: om een zo positief mogelijk beeld te vormen van ons zelf identificeren we ons met die groepen die ons positieve zelfbeeld versterken. Onderzoek toont aan dat mensen het belangrijk vinden zich te kunnen identificeren met een groep die er dezelfde morele normen op na houdt als de persoon zelf. Deze moraliteit is zelfs belangrijker dan dat de groep op hetzelfde competentieniveau zit (Ellemers, Pagliaro, Barreto & Leach, 2008; Leach, Ellemers, & Barreto, 2007). Onduidelijk is echter waarom mensen moraliteit zo belangrijk vinden en wat hen motiveert om zich volgens de morele groepsnormen te gedragen. Expliciete metingen kunnen hier geen volledig antwoord op geven; vragen betreffende moraliteit zijn immers gevoelig voor sociaal wenselijke antwoorden. Daarom richt dit onderzoek zich op experimenten waarmee (im)moreel gedrag wordt gemeten en onderzoeken we welke hersenactiviteit hiermee geassocieerd is om een beter beeld te krijgen van de onderliggende motivatie om aan morele groepsnormen te voldoen. Meer inzicht in wat mensen motiveert aan morele normen te voldoen kan bijdragen aan het stimuleren van moreel gedrag.

Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is te weten te komen wat mensen motiveert om zich te gedragen naar groepsnormen. Het onderzoek bestaat uit 3 studies waarbij in studie 1 wordt onderzocht hoe de motivatie om moreel te zijn het zelfbeeld beïnvloedt en welke hersenactiviteit hiermee geassocieerd is, in studie 2 hoe mensen reageren op feedback van anderen betreffende hun eigen (im)morele gedrag en welke hersenactiviteit hiermee geassocieerd is, en in studie 3 hoe mensen reageren op het (im)morele gedrag van anderen en welke hersenactiviteit hiermee geassocieerd is.

Onderzoekopzet

Tijdens het onderzoek maken de deelnemers een Impliciete Associatie Test (IAT)

waarin associaties gemaakt moeten worden tussen foto's van vrouwen met en zonder hoofddoek en positieve en negatieve plaatjes. Wanneer men sneller is in het associëren van foto's van vrouwen met een hoofddoek met negatieve plaatjes en vrouwen zonder hoofddoek met positieve plaatjes duidt dit op een impliciete negatieve bias ten aanzien van vrouwen met een hoofddoek. Een negatieve bias die tegen de algemene morele norm van gelijkheid indruist.

Voorafgaand aan de test wordt de helft van de deelnemers geconfronteerd met een instructie die deze morele norm benadrukt en aangeeft dat de test dus iets zegt over welke normen de persoon er zelf op nahoudt. De andere helft van de deelnemers wordt geconfronteerd met een instructie waarin enkel wordt gesteld dat de test iets zegt over de competentie van de deelnemer, oftewel hoe goed hij/zij is in het verwerken van informatie. Na de IAT worden er nog enkele vragenlijsten afgenomen (bijv. met betrekking tot de expliciete motivatie van de deelnemer om goed te presteren op de test).

Inschatting van belasting en risico

De belasting en risico's zijn minimaal.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Leiden

Wassenaarseweg 52
2333 AK Leiden
NL

Wetenschappelijk

Universiteit Leiden

Wassenaarseweg 52
2333 AK Leiden
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

1. Gezonde volwassenen zonder geschiedenis van neurologische aandoeningen
2. Rechtshandig
3. Geen contra-indicatie voor MRI
4. Nederlands als moedertaal

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

1. Linkshandig
2. Geen geschiedenis van psychiatrische en/of neurologische aandoening
3. Contra-indicatie voor de MRI (zoals metaal implantaten, hartritmestoornissen, claustrofobie en mogelijke zwangerschap)

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Anders

Deelname

Nederland

Status:	Werving gestart
(Verwachte) startdatum:	03-03-2011
Aantal proefpersonen:	120
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	11-02-2011
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Leids Universitair Medisch Centrum (Leiden)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL34488.058.10